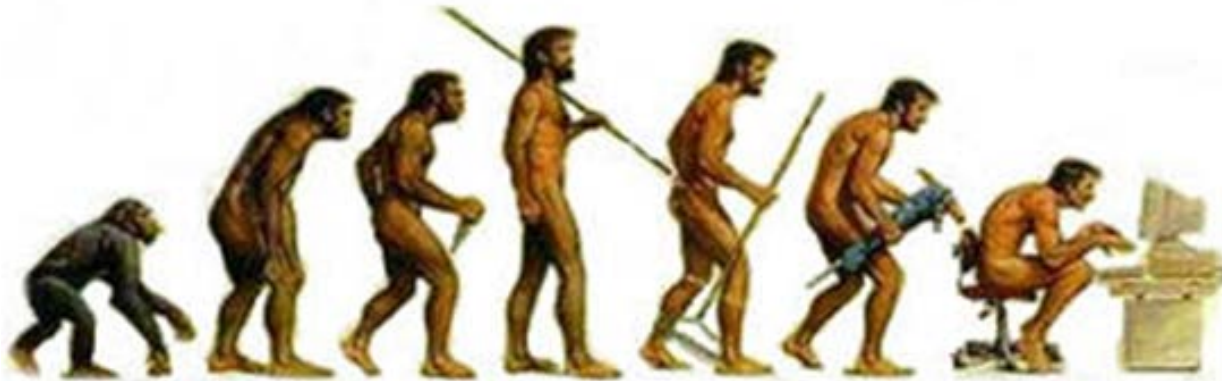

III. Atala

Ziberkazetaritzaren eboluzioa

Ziberkazetaritzaren hastapenak eta garapena

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

Kazetaritza eta teknologia digitalak 80. hamarkadan elkartu ziren lehenengo aldiz

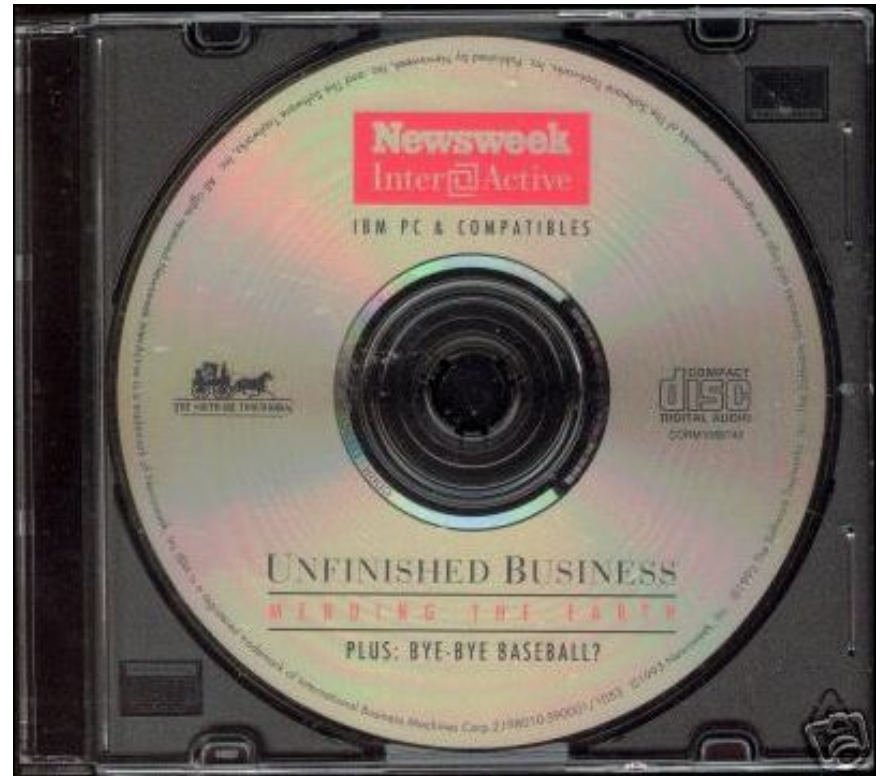
“0-belaunaldia” (1970/80-1992): kazetaritza elektronikoaren lehenengo pausoak. **Ziberkazetaritzaren aurrekariak.**

Audio-testua, tele-testua, bideo-testua (Espainian Ibertex)

Fax bidezko egunkaria eta diskete malguan edo CDetan egindako argitalpenak (*VB Magazine, Newsweek Interactive (1993), CDNautilus (1990)*)

Espainia Estatuan ABC egunkariak Cdan argitaratutako gehigarri kulturala, CD Magazine (1994).

Ibertex terminala

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

1. Aroa : Lehenengo egunkari digitalak (sare digitalak, Interneten, baina ez Webean) (1992/1993tik-1997ra)

- 1990ko hamarkadan agertu ziren lehenengo egunkari digitalak, Ameriketako Estatu Batuetan.
  - *Chicago Tribune* izan zen 1992an *America Online (AOL)* sarearen bitartez Interneten agertu zen lehenengo egunkaria.
  - 1993an *San Jose Mercury News (Silicon Valley)* edizio erabat digitala jarri zen martxan sarean, AEBko lehenengo ziberegunkaria (WWW).
- * 1995erako, 225 egunkari estatubatuarrek baino gehiagok zuten ordezkartzarik sarean

1991

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

El País Digital, 1996ko maiatzaren 4a

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

Egunkariak edizio digitalak egiten hasi ziren...

ZERGATIK???

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

- **Formula tradizionalak agortuta** zeuden; audientzia lortzeko formula berrien beharra
- **Informazioa gero eta ugariagoa**; mundua gero eta **konplexuagoa**
- Komunikazio enpresen jarduera **dibertsifikatzeko nahia**
- Papera: eskasia eta garestia
- **Aurrerapen teknologikoen eragina** eta ordenagailuen zabalkuntza (informatika)

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

Hasierako aldi hartan, edukiak paperean argitaratutako berberak ziren: sareko ediziorako lan egiten duten kazetariak informazio bera errepikatu (*copy-paste*) besterik ez zuten egiten [*shovelware* fasea]

Datua: Espainiako Estatuko 1990eko hamarkada bukaerako egunkari nagusien “bertsio elektronikoa” paperezkoen berdin-berdinak: informazio bera birritan

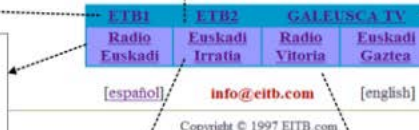
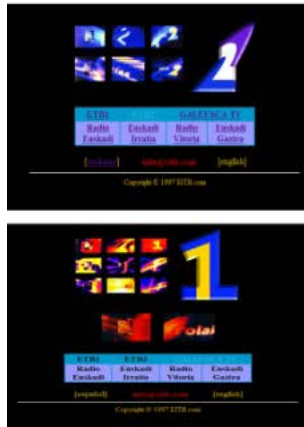
Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

EITB euskal ikus-entzunezko talde publikoaren kasua antzekoa dugu: 1996an sortutako haren lehenengo webgunean, *Eitb.com*-ean, taldeko hedabideei buruzko informazioa baino ez zen agertzen; atari korporatibo baten antza

EITB da Euskadiko lehen Komunikabide Taldea, bere baitan bi telebista kate (ETB1 eta ETB2) eta lau irrati daudela: Euskadi Irratia, Radio Euskadi, Radio Vitoria eta Euskadi Gaztea.

Esku artean duzun informazio hau izan dadila, benetan, lagungarri eta balaiagarri zuretzat eta, oro har, euskal herritar guztientzat, zuretzat gustiontzat egiten baitugu egunero-egunero gure lana.

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

Zergatik?
Abantailatsua?
Konponbidea?

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

Zergatik? Orduko enpresentzat sarean agertzearen balioa beren markari modernitate ukitu bat emateko modua besterik ez zen

Abantailatsua? Ez, inola ere. Bertsio digitalak kobratzen hasi ziren

Konponbidea? Bi eredu: 1) kalitatezkoa, sakona, *hard-news*; 2) kalitatezkoa baina gainazalekoa eta arina; *soft-news*

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

2. Aroa : sarearen abantailak ustiatuz (1997tik-2001era)

- Ziberegunkariak eta bertsio digitalak **negozio unitate berezituak**
- Interneterako *ex profeso* sortutako lehenengo argitalpenak (*Estrella Digitala* kasu, 1998, aitzindaria)
- Sarerako sortutako **bestelako argitalpenak** (blogak, me-zineak, etab.)
- Orduko sareko informazio zerbitzuak hedabide tradizionalen eta etorkizuneko **hedabide multimedien erdigunean** kokatzen ziren

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

- **Ikus-entzunezko baliabideak** ustiatzen hasten dira (Irrati eta telebistak baliabide multimediatikoak landu) (Produkzio hobeta+ errutina produktibo ezberdinak)
- 1998tik aurrera ziber-hedabideak **konbergentziaren alde apustu** egiten hasten dira
- 1997-1998: lehenengo blogak
- *Shovelware/Copy-paste* fasearen amaiera

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

- PRISA ===== PRISACOM (2000)
- ZETA ===== ZETA DIGITAL
- **Mende berrian sartzearekin batera (2000), aurreko prentsa idatziarekiko dependentzia izan bazen ere, oinordetza testuala desagertuz joan zen**
- Sareko eguneko argitalpenak gero eta ezaugarri linguistiko eta erretoriko bereziagoak erakusten hasi ziren
- Gutxika-gutxika **etengabe eguneratzen** eta gero eta **hobeto dokumentatzen** hasi ziren, **zerbitzu osagarriak** (hala nola, bilatzaileak, hemeroteka, datubaseak, argazki-artxiboak) eta **audientziarekin elkarreraginean** aritzeko espazioak eskainiz,

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

3. Aroa: sarerako lehenengo hedabideak (2001etik aurrera)

- 2001. urtean, sareko kazetaritza edo **ziberkazetaritza** oraindik **sendotze-prozesuan** dago
- (ziber)kazetaritza-enpresen **bideragarritasun ekonomikoa** kolokan; kezka ugariak dira; finantzazioa → eredu mistoa
- Sareak eskaintzen eta eskatzen dituen lan-tresnak eta –prozesuak erabiliz edukiak sortzen dira
- **Edukiak webberako** bereziki **diseinatuta**: molde edo genero narratibo berrien bila zuzendutako esperimentaziorako borondatea dago. Ezaugarri linguistiko eta erretoriko bereziagoak

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

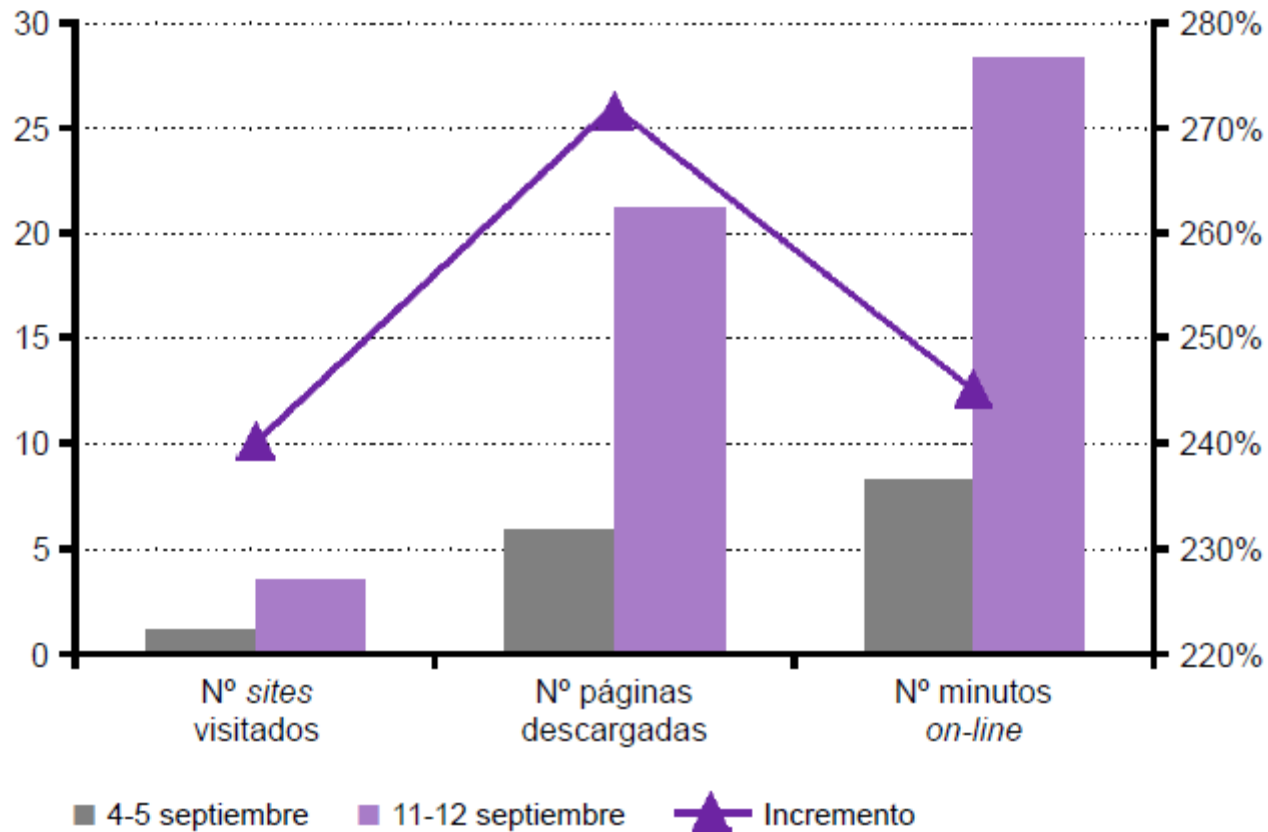
New Yorken eta Madrilen gertatutako atentatuak, irailaren 11koa (2001) eta martxoaren 11koa (2004) hurrenez hurren, aukera paregabea izan ziren, ziber-hedabide gazteentzat **erantzun teknologiko onena** eta **baliabide multimediatikoen ustiapen onena** eskaintzeko

Inflexio-puntua!

Kontuan hartzeko ere: Google (1998); **Google News (2002)**

Irailaren 11ko eragina Webean

Fuente: PEWInternet, 2001

El País Digital (10 urte geroago) 2006ko maiatzaren 4a

URGENTE **Bill y Melinda Gates, Premio Príncipe de Asturias de Cooperación Internacional 2006** · 11:40 h.

EL PAÍS.es

HEMEROTECA Archivo de EL PAÍS desde su fundación

EL PAÍS Edición IMPRESA uifetas autonomías suplementos

la portada lo último el índice lo más... mi País el archivo

Jueves, 4 de mayo de 2006, actualizado a las 11:58 h.

Hola, desconectar

Internacional
España
Opinión
Sociedad
Tecnología
Economía
Deportes
Cultura
Gente y TV

Banda ancha/ADSL
Titulares del día
Versión sólo Texto

hasta 4 meses al 50%

A fondo
Multimedia
Animaciones
Audios y radios
Fotografía
Vídeos y tv
Participación
Chat
Encuestas
Foros
Entrevistas

Servicios
Agenda
Callejero
Cartelera
Horóscopo
Pamilla TV
Sorteos
Pág. Amarillas
Postales
Tiempo
Traductor
Tráfico
Amor y Amistad
Ofertas en tu mail
En su móvil
En su PDA
WebSalud
Juegos
Revelado
Área Empresas
Clasificados
Tienda
Vuelos

CONFIGURE SU PORTADA

InfoVentanas

Favoritos Inicio
Colores Más

30 ANIVERSARIO

EL PAÍS
1976-2006

- EL PAÍS cumple 30 años
- Breve historia de EL PAÍS
- Las 100 mejores portadas

ELPAÍS.es CUMPLE 10 AÑOS

- Una década en la Red
- ELPAÍS.es por dentro. Todo lo que hay que saber
- Participo en el aniversario
- Pasó de todo... pero fuimos fieles a la primera cita

EL PAÍS 36 suplemento especial

- Una historia de 30 años
- EL PAÍS repasa las tres últimas décadas

Las municipales de hoy miden el desgaste del Gobierno laborista de Blair

"IEE UU, has perdido!", grita Moussaoui tras ser condenado a perpetuidad

Bush y Merkel piden a Irán que renuncie al poder nuclear por el "bien de la paz mundial"

Decomisados 20.000 kilos de alimentos de origen chino en mal estado en Madrid

deportes

El Barcelona se proclama campeón de Liga
El Barcelona no tuvo que esperar a finalizar su

Charlie con el presidente del Congreso
Con motivo del 30º aniversario de EL PAÍS, Manuel Marín responde a sus preguntas sobre el Congreso.

El paro sufre la mayor caída de su historia en un mes de abril
El desempleo se recortó en 72.854 personas. El número de desempleados registrados en las Oficinas del INEM, al finalizar el mes de abril, ha descendido en 72.854 personas en relación con el mes anterior, y en 20.269 respecto al mismo mes de 2005. Se trata del mayor descenso en abril y del segundo más importante en un mes desde que se realiza este análisis.

Morales reúne a Kirchner y Lula para explicar su plan para nacionalizar los hidrocarburos
El presidente de Bolivia, Evo Morales, reúne hoy a varios mandatarios hispanoamericanos para explicarles su decisión de nacionalizar los hidrocarburos. Los jefes de Gobierno de Argentina, Néstor Kirchner, y Brasil, Lula Da Silva, acudirán a la localidad argentina de Puerto Iguazú junto al presidente venezolano, Hugo Chávez.
DOCUMENTO: Decreto dictado por Evo Morales
MERCADOS: Cotización de Repsol YPF

El tercer informe sobre ETA confirma que ha paralizado su actividad en España y la ha reducido en Francia
El tercer informe de verificación del alto el fuego permanente de ETA, elaborado por las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado, será entregado hoy al presidente del Gobierno, José Luis Rodríguez Zapatero. El documento constatará que la banda ha "paralizado" su actividad en España y la ha "ralentizado" en Francia, donde, no obstante, se han detectado operaciones de transporte.
Zapatero acepta llevar al Congreso el diálogo con ETA tras el debate del estado de la nación

Destacamos Destacados

24HORAS
El primer periódico gratuito actualizado permanentemente
patrocinado por **IBERIA.com**

ANIVERSARIO
Felicite a EL PAÍS y a ELPAÍS.es
Lea las frases

ESPECIAL
Todo sobre la campaña de la Renta 2005

Llévate con EL PAÍS este reproductor digital
MP3 + MP4
de 2 Gb por sólo
99,90€
+50% de gastos de envío a domicilio

A fondo A fondo

PARTICIPE Camino del Mundial
Escoja a sus 23

Multimedia Mult

AUDIO
Laporta: "Esto era impensable tal como estábamos en 2003"

FOTOS-LECTORES
Mi periódico y yo
Envíe su fotografía

Participación Parti

HOY, 12:30 H.
Javier Rojo
Pte. Senado · 30º aniversario EL PAÍS
Enviar preguntas

FORO DIGITAL
¿Cuál es el papel de la prensa escrita en la era de la televisión e internet?

ENCUESTA
¿Quién cree que logrará el segundo puesto de la Liga?
respuesta
VOTAR

POLÍTICA

nueva sección en EL PAÍS »

La izquierda 'abertzale' y los presos piden paz "sin vencedores ni vencidos"

PEDRO GOROSPE | Gernika

Dos antiguos reos de ETA escenifican con su firma la adhesión de todo el colectivo al acuerdo de Gernika, que apuesta por la desaparición de la violencia en el País Vasco

- Urkullu focaliza sus críticas en la izquierda 'abertzale'
- Los presos firman un acuerdo por el fin de la banda
- La moral 'abertzale', en alza, por J. M. GASTACA

El expreso Jon Agiriano firma el acuerdo de Gernika. / V. W. (REUTERS)

Presos de ETA piden perdón a sus víctimas en reuniones cara a cara

MÓNICA CEBERIO BELAZA | Madrid - Tu comentario

Disidentes de la banda que cumplen penas se encuentran con

DEPORTES

Vettel celebra la victoria. / (REUTERS)

FÓRMULA 1 | GP DE SINGAPUR

Vettel, a un punto del título

MANEL SERRAS

El alemán gana su novena carrera de la temporada, por delante de Button y Webber - Alonso concluye cuarto y pierde sus opciones matemáticas de ser campeón mundial

• Los vídeos del GP • Fotos

Alonso: "Sin el incidente de Hamilton, habría sido quinto"

M. S

El piloto reconoce de nuevo la inferioridad de

Última hora

Noticias | [Toros Barcelona](#)

Renfe garantiza la circulación del 75% de los trenes durante los paros convocados por CC OO para mañana y el jueves en protesta por la reorganización de las Mercancías. Mañana habrá dos paros de dos horas (7.-9.00 y 20-22.00); y el jueves, otros dos (11-15.00 y 18-22.00).

EL PAÍS | Hace 27 minutos

fwd @lanzac: **En una hora comienzan las manifestaciones por una vivienda digna** que convocan las distintas plataformas de afectados por la hipoteca. Se han convocado a las 18.00 en 40 localidades <http://cort.as/1Cih>

EL PAÍS | Hace 40 minutos

Lo de hoy será la última tarde toros en

publicidad

EAU DE LACOSTE L.12.12

Haga doble clic para cambiar la configuración de seguridad

Elpaís.com, 2015eko iraila

14 SEPTIEMBRE 2015 | ACTUALIZADO 16:55 CEST | HÍDRÓTECO - ESPAÑA | AMÉRICA | BRASIL | CATALUÑA | INICIA SESIÓN | REGISTRATE | SUSCRÍBETE

EL PAÍS

EL PERIÓDICO GLOBAL

INTERNACIONAL | OPINIÓN | ESPAÑA | ECONOMÍA | CIENCIA | TECNOLOGÍA | CULTURA | ESTILO | DEPORTES | TELEVISIÓN

DESCUBRE TODAS LAS NOVEDADES

Descubre todas las novedades

Part. el catálogo digital tiene contenido extra. ¡Conócelo!

EL DESAFÍO SOBERRANISTA

El Constitucional suspende la Ley de la Hacienda catalana

REVES RINCÓN | Madrid | 272

El Gobierno impugnó la norma porque pretende integrar a los funcionarios del Estado en cuerpos dependientes de la Generalitat. Es uno de los catametos clave de Mas en su pulso soberanista

Mas: "Si no se ratifica la entrada en la UE, tendremos un problema"

Jeremy Corbyn, tras ser nombrado líder laborista. / ANDY RAIN (GFI)

¿Por qué todos hablan del Pablo Iglesias británico?

PAULO IGLESIAS

Resulta sorprendente que muchos medios comparen a Corbyn con nosotros. Y, sin embargo, tienen toda la razón en hacerlo

El líder laborista hará campaña por seguir en Europa

Sánchez: "No es Corbyn el Podemos del Reino Unido"

Cataluña extrema (I) | Un parque temático llamado España

RUSÓN AMÓN | Barcelona | 220

¿Qué ocurrirá con el Poble Espanyol, la reproducción en cartón piedra de la nación, si triunfan los planes independentistas?

Mas acusa a Iglesias de hacer el discurso de "Aznar y la ultraderecha"

Rajoy: "No es mi culpa que haya más independentistas"

EL PAÍS | Madrid | 145

El presidente reconoce en el programa de Ana Rosa que él es el responsable de la falta de comunicación del Ejecutivo

PRESIDENTA JUNTA DE ANDALUCÍA

Días acusa a Rajoy de alimentar al independentismo

El supuesto asesino de la peregrina recula y niega haberla matado

Uso de cookies

Utilizamos "cookies" propias y de terceros para elaborar información estadística y mostrarle publicidad personalizada a través del análisis de su navegación. Si continúa navegando acepta su uso. [Más información y política de cookies.](#)

Lehenengo hedabideak eta bilakaera-aldiak

4. Aroa: ziberkazetaritzaren finkapena eta etengabeko erronkak (2006tik aurrera)

- Web 2.0 = Sare Sozialaren ideia edo kontzeptua 2003an (Tim O'Reilly)
- 2004an Facebook
- 2006an Twitter
- “Ipad Journalism” (Tabletak eta aplikazio mugikorrak)

Ziberkazetaritzaren hastapenak

Egunkari digitalaren bilakaeran, lau fase:

1. Faksimile eredia: paperezko egunkariak eskaneatuta eskegitzen dira sarean

2. Egokitutako eredia: inguru birtualeko ezaugarri batzuk ageri dira, esteken erabilera, eta orrialdeen aurkezpena ez da paperekoa bezalako. Hala ere, diseinua nahiko sinplea eta testuek paperekoa bezalakoak izaten jarraitzen dute

Ziberkazetaritzaren hastapenak

3. *Eredu digitala*: hedabide digitalek espresuki haientzat diseinatutako formatua agertzen dute. Ziberegunkariaren eredu hori interaktiboagoa eta bisualagoa, eta paperezko argitalpenak eskaintzen ez dituen zerbitzuak eta edukiak.

4. *Multimedia eredu*: paperezko egunkariarekin alderatuz, bai itxuran bai edukietan, guztiz desberdina den produktua; formatu askotarikoen (irudi finko, testu, soinu, bideo) erabilera; bisualagoa; irakurlearentzako aukeraketa-hautuak ugaltzen dira, eta paperezko bertsioan ez diren zerbitzuz eta edukiz hornituta dago

Ziberkazetaritzaren hastapenak

Mediamorfosi teoriaren egile Roger Fidler kanadarrak, 1997

Ziberhedabideen garapenaren 5 etapa (Fidler):

1. Komunikabide berriak eta tradizionalak gizarte berean bizi dira, baina bakoitza bere aldetik (**aldi bereko eboluzioa**)
2. ondoren, aurretik zeuden hedabideen ezaugarriak hartuz bere izaera egokituz doaz (**metamorfosia**)
3. Hizketa berezi baten bitartez, hedabide berriek hartzaile berriak erakartzen dituzte (**ugalketa**)
4. Ordurako mehatxutzat dituzte aurretik zeuden komunikabide zaharrak, eta, beraz, beren dohainak ahalik eta gehien ustiatzeari ekingo diote (**biziraupena**)
5. Une horretatik aurrera, hedabide berriak audientzia segmentu zehatz batzuen leialtasuna lortzen hasten dira (**aukera eta beharra**)

Sarean hedabide guztiek antzekoak dirudite... ?

Sinesgarritasun falta

Informazio uholdea $\neq$ informatuagoak

Aldaketak lanbidean

Balioaniztasunerako joera

Ziberkazaritzaren hastapenak

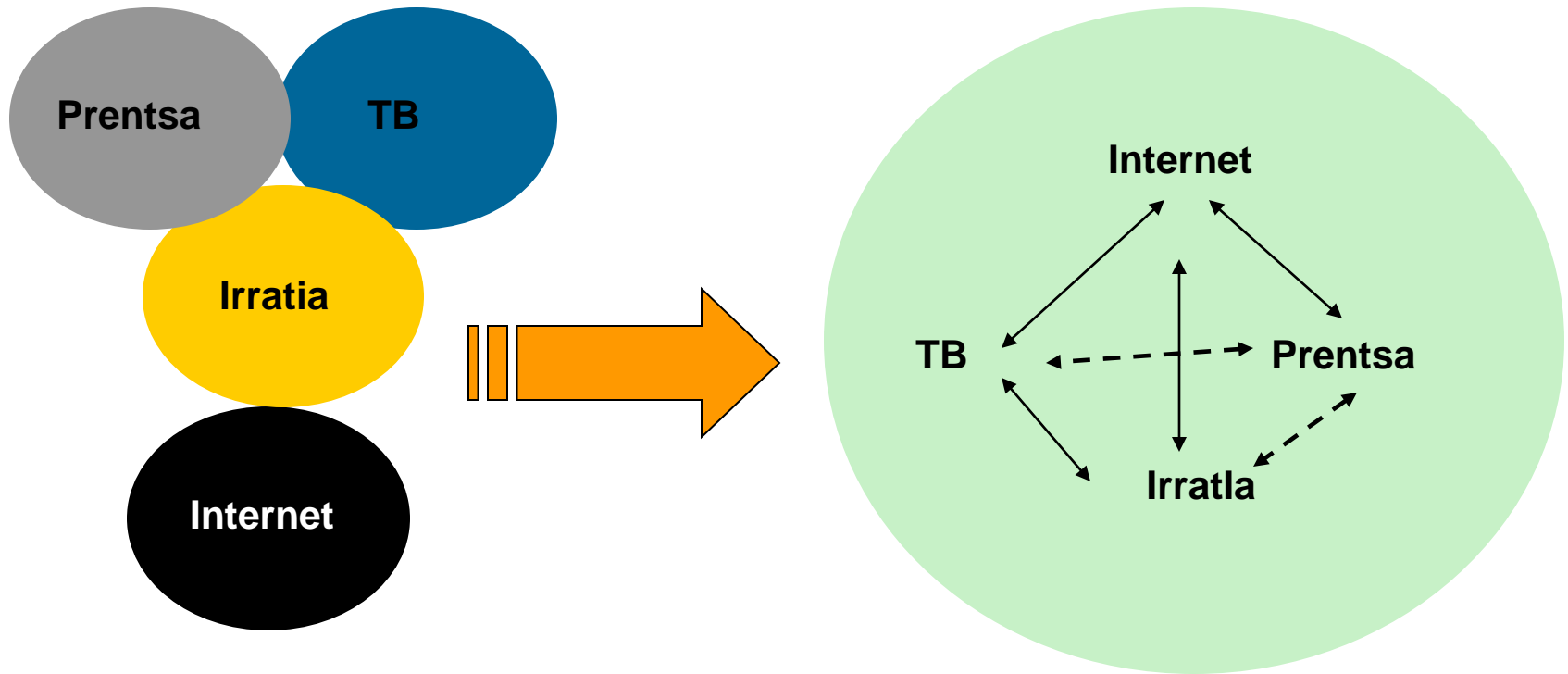
Nola definitu, beraz, ziberkazaritza?

Komunikatzaile integrala

- ✓ Istorioa hitzekin, irudiekin edota soinuekin kontatzen dakiena
- ✓ Sareko kultura eta joerak ezagutzen ditu
- ✓ Berehalako informazioa ekoizteko ahalmena dauka
- ✓ Badaki nola erabiltzen informazio kopuru handiak
- ✓ Ahalmen sortzailea eta berritzailea du
- ✓ Badaki nola bermatu elkarreragina
- ✓ Elkarlanaren aldeko jarrera

Konbergentzia eta hedabideak

Konbergentzia bi hedabide,
hiru, lau...

Konbergentzia eta hedabideak

Informazio-enpresa ereduak gaur egun

- **Eredu monomedia**: enpresak hedabide bakar bat kudeatzen du. Internet-en agerpenetik, eredu hori ia ez da ematen.
- **Eredu bimedia**: enpresak hedabide inprimatu bat (egunkaria, astekaria...), irrati bat edo telebista bat du, gehi ziber-hedabide bat.
- **Eredu trimedia**: eredu hau nagusia da irrati eta telebista taldeetan (irratia, telebista eta ziber-hedabidea)
- **Eredu multimedia**: aurreratuena da, kontuan hartzen baititu hedabide guztiak (prentsa, irratia, telebista eta Internet). *Goiena* taldeak erakusten duen eredu da, esaterako.

Konbergentzia eta hedabideak

Zer da
**multimedia-
konbergentzia**
edo
konbergentzia
mediatikoa?

Aurrerakuntza teknologikoak bultzatutako **prozedura globala**, komunikazio-enpresen barruan **mailakako berrikuntzak** bultzatzen dituen, **plataforma anitzeko edukiak errentagarri** egiteko asmoz.

Plataforma ugariko eredua (multiplataforma) :

Edukiak sortzeko eta zabaltzeko euskarri eta formatu ugari izatea esan nahi du. Ugaritasun horrek informazio-enpresen ekoizpen- eta banatze-estrategiak berritzea ekarri du.

Konbergentzia eta hedabideak

Multimedia

Kontzeptu sistemikoa, hedabide batean baino gehiagotan zeharkako komunikazioan inplikaturik dauden errealitateak edo eragileak ikuspuntu konbergente batetik definitzeko balio duena:

multimedia-kazetaritza, multimedia-kazetaria, multimedia-edukia, multimedia-narrazioa, multimedia-erredakzioa, etab.

Multimedia eta konbergentzia mediatikoa

- Modan dagoen kontzeptua: konbergentzia
- Arlo askotan: komunikazioaren eta hedabideen arloan
- Esanahi ezberdinak (4 DIMENTSIO ETA FASEAK)
  - * **Teknologiak:** konbergentzia = multiplataforma (sistema integratuak, mailak)
  - * **Enpresa:** Konbergentzia = integrazioa, bat-egitea (mailak edo faseak)
  - * **Profesionalak:** Polibalentzia, balio-aniztasuna (mailak edo faseak)
  - * **Edukiak:** multimedia (infografia, erreportajea...) (mailak edo faseak)

Multimedia eta konbergentzia mediatikoa

Prozesu global horren errealitate partzialen isla dira hurrengo izendapenak:

- “konbergentzia teknologikoa
- “enpresa-konbergentzia”
- “erredakzioen konbergentzia”
- “edukien konbergentzia”

Dimentsioak	Oinarrizko fasea (Produzkitzea eta distribuzioa multiplataforma/cross-media)	Fase garatuetan (Konbergentzia= Integrazioa) (Plangintza, produkzioa eta distribuzio multiplataforma)
Teknologikoa	Digitalizazioa + Erramintak eta sistema bategarriak	Erramintak eta eduki kudeatzeko sistemak integratuta
Enpresariala	Erredakzioen arteko oinarrizko koordinazioa (elkartze, multzokatze) (Iturri-trukea, datu-trukea, kolaborazioa)	Erredakzioaren bat-egite; integrazioa
Profesionala	Ez dago polibalentziarik (monomedia profila) Polibalentzia mediatikoa oinarria eta normalean borondatezkoa (Polibalentzia funtzionala; zeregin anitzeko kazetaria)	Profila guztiz polibalentea Kazetari multimedia Polibalentzia funtzionala (teknika)
Edukiak	Plataforma ugariko eredia (Multiplataforma)/Cross-media edukia (cross-content) Informazio bat hedabide bat baino gehiagorako (adaptazioa)	a) Multiplataforma/Cross-media edukia (cross-content) Informazio bat hedabide bat baino gehiagorako (koordinazioa; lantaldia) b) Multimedia edukia : Audio, bideo, testua, grafikoen bat-egitea eduki edo mezu bakar batean (ezinezkoa webetik kanpo)

* *Cross-media sustapena*

Konbergentzia eta erredakzioa

- **Erredakzio bakarra** dago (integratuta), zeinek informazioa hedabide bat baino gehiagotan ekoizten duen
- **Bi erredakzio edo gehiago (A)** toki desberdinetan kokatzen dira eta autonomoki lan egiten dute
- **Bi erredakzio edo gehiagok (B)** autonomoki lan egiten dute, baina toki berean multzokatuta

Konbergentzia eta erredakzioa

Integrazioa

Erabateko bat-egitea adierazten du. Erabilera hedatuena da “erredakzioen integrazioa” da

Edukien alorrean: multimedia narrazioa (Flash, HTML5)

Konbergentzia eta elkarlana

Gaur egungo komunikazio-taldeetan elkarlana funtsezkoa izaten da.

1. Ziberhedabidea prentsa, irrati edota telebistako 'anaiak' izatekotan, hauen edukiak egokituko ditu eta ziberkazetariak beste hedabideetako kazetariekin kontaktua mantendu beharko du, bideoak, audioak eta informazioak erabiltzen;
2. Beste hedabideetako kazetariekin batera lan egiteko beharra: plataforma anitzeko estrategia bultzatzen denean;
3. Askotan, Interneterako produktuak konplexuak dira eta talde lana eskatzen dute (eredu nagusia: zibererreportaje bereziak).

Konbergentzia eta kazetariaren profila

- Askoren ustez, balio-aniztasuna **kazetarien lan-produktibitatea** areagotzera baino ez dago bideratuta (ekoizpen merkeago bat)
- **Balioaniztasunerako joera**: alderdi ekonomiko eta laboralak
- Kazetarien balio-aniztasuna **ez da gaur egungo kontua**, baina konbergentziak **sustatu** egin du
- Aukera berri bat bultzatu da, “**balio-aniztasun mediatikoa**” deritzona
- Konbergentziak kazetariaren rola nabarmentzen du **informazio-ekoizpenean** (duela zenbait hamarkada kazetariak zituen eskakizunekin konparatuz gero)

Konbergentzia eta kazetariaren profila

Balio-aniztasun profesionalaren motak

1. **Balio-aniztasun *mediatiko*a** (zenbait plataformatarako kazetaria edo multimedia-kazetaria)

Berriena da, eta adierazten du edukiak prentsan, irratian, telebistan eta sarean lantzeko gaitasuna.

2. **Balio-aniztasun *teknologiko*a:**

Kazetariak zenbait gailu eta tresna erabiltzeko duen gaitasuna adierazten du (edizio-programa, bideo-kamera, eta abar).

Konbergentzia eta kazetariaren profila

Balio-aniztasun profesionalaren motak

- 3. Balio-aniztasun funtzionala** (askotariko eginkizunetarako kazetaria):
Erredakzioaren barruan zein erredakziotik at, profesional espezializatuek behinola egiten zituzten zereginak gauzatzeko gaitasuna adierazten du (dokumentazioa, maketazioa, edizioa, grabatzea, filmatzea, eta abar).
- 4. Gaiaren arabera balio-aniztasuna**
Kazetariak gaurkotasunezko edozein gai lantzeko ahalmena duela adierazten du (kultura, politika, kirola, ekonomia, eta abar).

Konbergentzia eta kazetariaren profila

Balio-aniztasun profesionalaren motak

5. Balio-aniztasun transmediatikoa

kazetariak talde berean bi markatako bi hedabidetan lan egitearekin lotuta dago (esaterako, kazetari batek Cuatro eta Telecinco telebistakateetan dihardu —biak ere Mediasat España taldeko partaideak—).

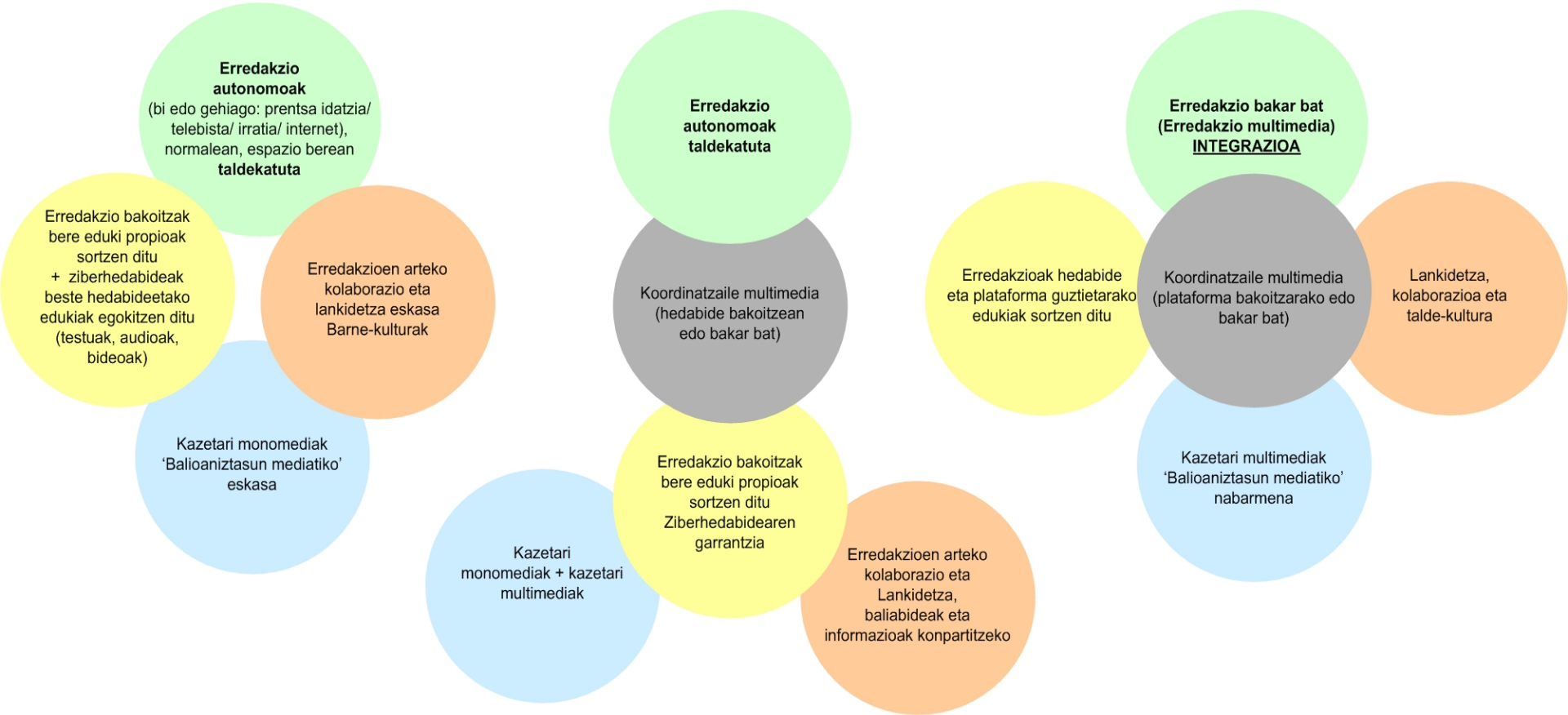
6. Balio-aniztasun linguistikoa:

Hizkuntza batean baino gehiagotan edukiak lantzeko gaitasuna. Horixe ikus dezakegu, esaterako, Euskal Irrati Telebista taldearen telebistako erredakzioan (ETB) eta webguneko erredakzioan (Eitb.com).

**EDUKI-ESTRATEGIA:
PLATAFORMA ANITZEKO BANAKETA**

**EDUKI-ESTRATEGIA:
PLATAFORMA ANITZEKO BANAKETA + PLANIFIKAZIO ETA EKOIZPEN KOORDINATUA
(CROSS-MEDIA)**

* Ziberhedabideak formatu eta produktu multimediak (audioa, bideoa, testua edota irudia mezu bakar batean integratuta) ekoiz ditzake egoera guztietan ("Konbergentzia edukietan")

* Hobekuntza teknologikoak egoera guztietan ematen da, edukiaren kudeaketa sustatzeko, batez ere integrazio mailatan

* Sustapen gurutzatua egoera guztietan ematen da, erabiltzaileak hedabide batetik bestera eramateko

Gertuko esperientziak

EITB

Goiena Taldea

Gertuko esperientziak

Ikasgelan ikusitako bideoak (Deia.com, DV.com, Berria.info, etab.)

1982. urtean sortu zen
 gaur lau sozietate autonomok osatzen dute

Enpresa		Hedabidea	Hizkuntza
Irratia	Radio Vitoria, SA	<i>Radio Vitoria / Gasteiz Irratia</i> (Orokorra)	Gaztelania
Irratia	Eusko Irratia, SA	<i>Euskadi Irratia</i> (Orokorra)	Euskara
		<i>Radio Euskadi</i> (Orokorra)	Gaztelania
		<i>Gaztea</i> (Irrati-formula)	Euskara
		<i>EiTB Irratia</i> (Musikala)	Euskara
Telebista	ETB, SA	<i>ETB-1</i> (Orokorra)	Euskara
		<i>ETB-2</i> (Orokorra)	Gaztelania
		<i>ETB-3</i> (Gaikakoa)	Euskara
		<i>ETB Sat</i> (Nazioartekoa)	Gaztelania
		<i>Canal Vasco</i> (Amerika)	Gaztelania
		<i>Betizu</i> (Haurrentzat)	Euskara
Internet	EITBNET, SA	<i>Eitb.com</i> (Gaurko gaiak eta entrenimendua)	Gaztelania , Euskara Ingelesa, frantsesa

DIGIbat proiektua (2000-2007)

Jokaleku digitalean eta multimedian sartzeko nahia

2007. urtean, EITBk egoitza digitalizatu berria inauguratu zuen Bilbon

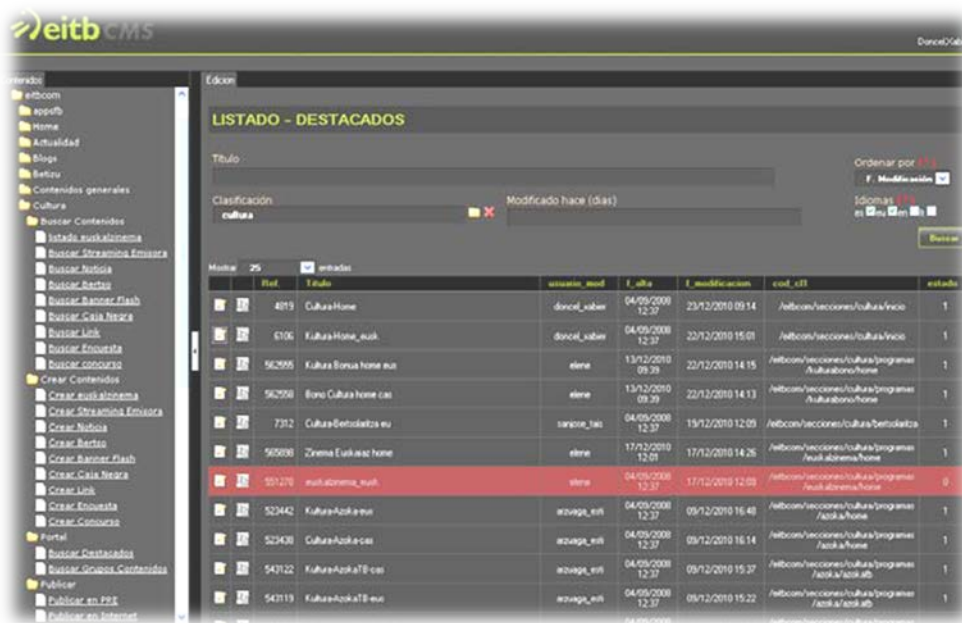
Hausnarketa konbergentea (Estrategia Planak: 2008/2011...
2010/2013... 2013/2016)

Interneteko atari guztiak webgune bakar batean bildu zituen
(*Eitb.com*), **EITB marka** Interneten sustatzeko

*Eitb.com-en eta taldeko irrati nahiz telebisten arteko lotura eta
sinergiak bultzatu*

Webguneko erredaktoreek aukera dute irratiko eta telebistako albistegien “eskaletak” eta testuak **Erredakzioa** barne-aplikazioaren bidez inportatzeko,

MAM biltegia
(Media Asset Management)
taldeak sortutako audioez eta bideoez elikatzen da

MAMek aukera ematen die taldeko kazetari guztiei pieza bat irratian, telebistan zein Interneten (CMS) egiteko

eitb: laburbilduz

1. EITBren **ekoizpen-eredua** plataforma anitzeko banaketan oinarritzen da
2. Erredakzioen arteko **kolaborazio-errutinak** guztiz bereganatuta ez badaude ere, informazioa lantzeko eta edukiak webgunean zabaltzeko **sinergiak** ikusten dira

Nolabaiteko elkarlana dago:

goizero biltzen dira *Radio Euskadiko, Euskadi Irratiko, Eitb.comeko eta ETBko gaur egungo gaien arduradunak, hedabide bakoitzaren* aurreikuspenak partekatzeko eta, ahal den heinean, bateratzeko. **Koordinazio-ekintza** horrek plataforma anitzeko estrategian aurreratzeko borondatea erakusten du.

Goiena komunikazio-taldea

Goiena Komunikazio Zerbitzuak Koop. 2000. urtearen inguruan Debagoiena eskualdean sortutako multimedia-taldea

Gaur egun, GOIENA taldea lau hedabidek osatzen dute (prentsak, irratiak, telebistak eta Internetek):

- *Goiena astekaria (lehen, Goienkaria7) (2000);*
- *Arrasate Irratia (1992) —udal irratia—*
- *Goiena TB8 (1990)*
- *Goiena.net ataria (2003).*

*Goiena Taldeak **Sustatu.com** ataria ere kudeatzen du*

Zugaz.com** sare soziala eta **Danbara musika lehiaketa

Goiena komunikazio-taldea

2010. urtean, hedabideen konbergentzia-prozesuak bultzada izugarria izan zuen *Goienan*:

1. Taldearen **webgunea birdiseinatu** zen, *telebistako albisteak eta* bideoak zabaltzeko, eta, ondorioz, plataforma anitzeko ereduari hobeto erantzuteko
2. Taldeak **antolaketa-aldaketak** egin zituen, papereko, irratiko, telebistako eta Interneteko kazetariak erredakzio bateratu batean biltzeko (multimedia-kazetariak)

Erredakzio bateratua, erdigunean hedabideetako arduradunak, informazioa kazetarietatik zuzendariengana bidaliz

Goiena komunikazio-taldea

Goiena Taldeko Balio-aniztasun mediatikoa eta funtzionala

1. **Balio-aniztasun mediatikoa:** Kazetariak hedabide guztietarako egiten dituzte piezak, gaiaren arabera (kirolak, kultura, ekonomia, eta abar).
2. **Balio-aniztasun funtzionala:** prentsan, irratan, telebistan eta Interneten aritzeko erremintak baliatzen dituzte.

Hainbat kasu Europan

The Daily Telegraph (Prentsa)

Hainbat kasu European

The Daily Telegraph (Prentsa)

Britainiar egunkaria konbergentzia prozesua 2006an hasi zen, egoitza-aldaketarekin eta **Telegraph Media Group** izen berriarekin. Helburua paperezko kazeta eta webgunea bateratzea.

Egituraketa-aldaketak, komunikazioa hobetzera bideratuak:

1. Erredakzioetarako “hub and spokes” (“nukleoa eta erradioak”) egitura. Nukleoa grabitate-zentroa da eta erradioen egiturak komunikazioa errazten du
2. Jabeek informazio jarduerak erdiko nukleotik koordinatzen dituzte.

Hainbat kasu Europan

The Daily Telegraph (Prentsa)

Albisteak sortzeko prozesu berria, hiru pausutan antolatuta:

1. Interneten hasten da, pieza labur eta azkar batekin.
2. Audio edo bideoarekin laguntzeko aukera baloratzen da.
3. Ondoren, datu gehigarri eta erreakzioekin, idazlan analitikoago bat egiten da paperezko formaturako.

Pisuzko informazio lehen orduan argitaratu eta gero, eguna aurrera joan ahala, informazio gehiago eskaini

“Izar” nagusitik kanpo, berehalako egunerokotasunarekin lotura txikien duten ekipoak kokatzen dira: aldizkariak, gehigarriak...

Hainbat kasu Europan

Norbegiako **Irrati eta Telebistako talde publikoak**

NRK

Gogoetako galderak

- 1. Nola neurtzen da konbergentzia-prozesu baten arrakasta?**
- 2. Konbergentzia mediatikoa onuragarria ala kaltegarria da? Zergatik?**
- 3. Hedabideen arteko harremanak eragiten al du edukien kalitatean?
Nola?**
- 4. Nolako trebakuntza izan behar dute kazetariak, hedabide edo talde konbergenteetan lan egiteko?**

Transmedia-kontakizuna

Multimedia narrazioak sareko formatuak (bideoa, testua, irudia, audioa, etab.) integratzen ditu era bateratuan kontakizunean; **hipermediak**, berriz, multzokatu egiten ditu, independenteki konbinatzen ditu, hipertestuko loturen bidez. Bi narrazio mota hauek bakarrik eman daitezke Webean.

Cross-media narrazioak istorio edo produktu bera eramaten dute plataforma askotara; **transmediak** hainbat plataforma baliatzen ditu ere bai, baina istorio bat eta bera kontatzeko.

Transmedia-kontakizuna

Multimedia narrazioak sareko formatuak (bideoa, testua, irudia, audioa, etab.) integratzen ditu era bateratuan kontakizunean; **hipermediak**, berriz, multzokatu egiten ditu, independenteki konbinatzen ditu, hipertestuko loturen bidez. Bi narrazio mota hauek bakarrik eman daitezke Webean.

Cross-media narrazioak istorio edo produktu bera eramaten dute plataforma askotara; **transmediak** hainbat plataforma baliatzen ditu ere bai, baina istorio bat eta bera kontatzeko.

*Cross-media*n bitarteko askoren presentziak ez du esan nahi bakoitzak *plus* bat eskaintzen dionik kontakizunari; halaxe gertatzen da, kontraz, *transmedia* ekintzetan

Transmedia-kontakizuna

- Transmedia-produktuetan **audientzia**ren parte hartzea oinarritzkoa da
- Transmedia ekintzak publikoarengan esperientziak eragiteko sortzen dira, publikoa motibatuzeko eta haren parte hartzea lortzeko.

Fikziozko-transmedia

- Transmediak arrakasta handia izan du **fikzioaren esparruan**, baita marketinean eta publizitatean ere (*transmedia branding*)
- Istorioa edo kontakizuna unibertso bat bihurtzen da ("**frankiziak**"): filmak, telesailak, nobelak, *flash mob*ak, mugikorretarako *app*-ak, webgunek, antzerki lanak, komikiak, kontzertuak, zuzeneko emankizunak, bideo jokoak, *merchandisinga*, eta, batik bat, web 2.0 plataformak – *mikroblogginga* (*Twitter*), blogak, sare sozialak (*Facebook*), etab.
- Istorio bat film batekin has daiteke, eta, ondoren, telebistan, liburuetan, komikietan edo bideo jokoetan heda daiteke (**brand extensions**)

Fikziozko-transmedia

Fikziozko-transmedia

- Transmedia narratibek errentagarritasun handiagoa dute; *target* mota askotara iristeko aukerak kontakizunaren alde egiten du, kontsumitzeko aukera gehiago baitaude
- Badira fikziozko istorio edo unibertsoak literatur jatorrikoak (*Harry Potter*), filmetan oinarritutakoak (*Star Wars*, *The Matrix*, *Pokemon*, etab.), komikietan (*Tintin*, *The Walking Dead*), telebista saioetan (*The Simpson*), etab.
- Digitalki hedatzeko aukera, produktu berrien bitartez, asko laguntzen dio errentagarritasunari: web-sailak, twitter-atalak edo onlineko jokoak, telebista sozialaren bitartez (*Águila Roja* –TVE- eta *El Barco* –Atresmedia-sailak dira horren adibide).

Ez fikziozko-transmedia

Kazetaritzara aplikatutako transmedia ez-fikziozko ikus-entzunezkoen genero handietara mugatzen da, hala nola ikus-entzunezko erreportajera eta dokumentalera, bereziki, Webaren esparruan

Webdokumental edo **webdoka** (*webdocumentary*) eta dokumental interaktibo edo **i-doka** (*interactive documentary*) eta beste batzuk (*cross-docs, digidocs, etab.*).

Ez fikziozko-transmedia

Ez fikziozko-transmedia

“Guernica, pintura de guerra” (TV3 ikus-entzunezko dokumentala + CCMA.cat webdokumentala)

<http://www.tv3.cat/30minuts/guernica/home/home.htm>

Ez fikziozko-transmedia

Voces de la Memoria (RTVE) proiektua Telebistako dokumental emankizunaz gain, dokumentalaren bideoak jarri ziren *Youtuben* istorioan sakontzeko; gainera, erabiltzaile bakoitzari bere *playlista* egiteko aukera eman zitzaion, bere bizitzako uneak gogorarazten zizkioten abestiekin

<http://vocesdelamemoria.rtve.es/>

Ez fikziozko-transmedia

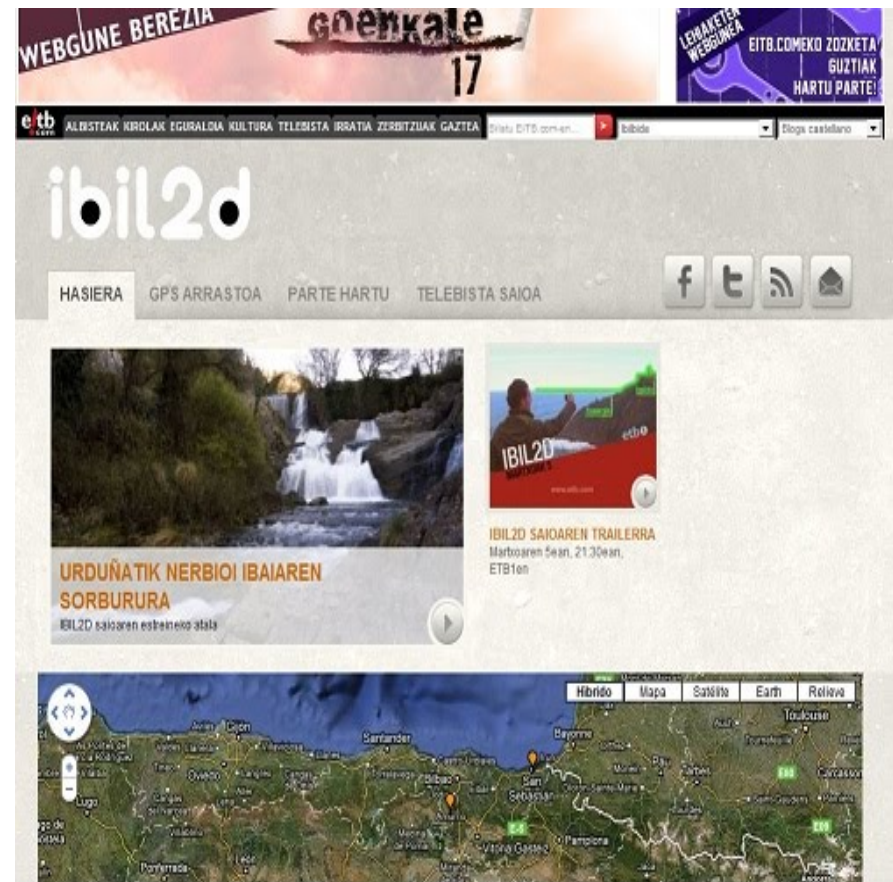
<http://lab.rtve.es/montelab/> (newsgame)

Ez fikziozko-transmedia

Ibil2d (2011)

ETB1ek ibilbideei buruz abiatutako programa + Eitb.eus

Blogseitb.net/ibilbide: telebistako bideoak + bakio gehigarriko edukiak (antena erakutsitako ibilbideen GPSrako deskargak edo ibilbideei buruzko informazio birtuala, Errealitate Gehituaren teknika baliatuta + audientziak ibilbideak proposatzeko aukera)

Ez fikziozko-transmedia

KorriTrans (Korrika 18) (UPV/EHU + EITB + AEK)

Korrikaren Transmedia estaldura 5 produktu ezberdinen bidez eta 3 hedabide ezberdinak erabiliz: Internet, telebista eta irratia

1. “18=18” **bideo birala** (Youtube eta sare sozialak). ETB3an zabaldua *spot* moduan
2. “11 egun, 11 istorio” (11 **telebistarako erreportajeak** ETB-1 eta ETB-3, 11 parte hartzaile eta 11 esperientzia ezberdinak euskararekin)
3. **Twittersodioak** (#korrikatxioka) (telebistan zabalduta ez ziren materialekin egindako kontakizunak); *hashtag* #korrikatxioka
4. **ETB1erako saioa** “Korrika 2013”
5. **Gaztea irratian egindako programak**

<https://prezi.com/45p0ugmabr2c/korritrans/>

The End